Dijital Okuryazarlık Nedir?

Dijital okuryazarlık, dijital hayata katılmak, dijital bir toplumda yaşamak, öğrenmek ve çalışmak için ihtiyaç duyulan **bilgi, beceri ve tutum setidir**. Bir diğer tanıma göre, bireylerin ağ tabanlı bir ortam aracılığıyla (dijital ortam) mevcut bilgiye ulaştıkları veya maruz kaldıkları bilgiyi **anlama, kullanma, yorumlama, değerlendirme ve bilgi üretme becerisidir**.

Dijital Okuryazarlık Özellikleri

Genel olarak dijital okuryazarlık aşağıdaki özelliklerle tanımlanabilir:

- Farklı dijital teknolojilerin bireylerin hem öğrenmelerini hem de kişisel gelişimlerini sağlayacak şekilde **etkin, güvenli ve eleştirel bir şekilde kullanılması**.
- İhtiyaç duyulan bilginin **fark edilmesi, tanımlanması, bu bilginin değerlendirilmesi ve kaydedilmesi**.
- Yeni iletişim, paylaşım teknolojilerinin ve ortamlarının **niteliklerini kavramak, kültürel özellikleri bilmek ve yeni medya diline hâkim olmak**.
- Temelde bireylerin **yeni medya ortamlarını etkin kullanabilmek ve yeni medya içeriklerini nasıl okuyacaklarını bilmenin yanı sıra yeni medya ortamlarına özgü içerikleri üretebilmeyi kapsar**.
- Çevrimiçi olarak ne yaptığımız ve karşılaştığımız şeyler hakkında **bilinçli kararlar almamıza yardımcı olması**.
- Gerçek ve sanal ortamdaki verilere **istenilen emelde doğru bir şekilde ulaşabilmek ve onu doğru metotla etkili bir şekilde kullanabilmek**.
- Güçlü parola oluşturma, gizlilik ayarlarını anlama, kullanma ve sosyal medyada nelerin paylaşıp paylaşmaması gerektiğini bilmek gibi **internet güvenliğinin temelini anlamak**.
- Dijital kaynakları kullanırken **başkalarına zarar vermeme, bireysel yaşamı kolaylaştıracak şekilde kullanma ve bu dijital araçları kullanırken iletişimin kurallarını bilmek**.
- Kullanıcıların teknolojiyi kullanarak **bilgiyi bulma, değerlendirme, organize etme, oluşturma becerileri ve teknoloji açısından zengin ortamlarda bu becerileri kullanarak sorunları çözme becerisi**.

Dijital okuryazarlık, temel bilgisayar becerilerini edinmekten daha fazlasıdır; **insanların teknolojiyle ne yaptıklarını, sorunları nasıl çözdüklerini ve nasıl etkili iletişim kurduklarını içermektedir**. Aynı zamanda, **farklı dijital teknolojilerin bireylerin hem öğrenmelerini hem de kişisel gelişimlerini** sağlayacak şekilde kullanılmasını içerir.

bilgi okuryazarlığı

Dijital okuryazarlığı, **foto-görsel okuryazarlık, yeniden üretim okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, branşlaşmış okuryazarlık ve sosyo-duygusal okuryazarlığın bir**

derlemesi olarak tanımlayan kavramsal bir çerçeve sunmaktadır. Genel olarak dijital okuryazarlık, farklı dijital teknolojilerin bireylerin hem öğrenmelerini hem de kişisel gelişimlerini sağlaması gibi özelliklerle tanımlanabilir. Ayrıca, dijital okuryazarlık içerisinde **çeşitli dijital ortam yazılım uygulamalarını ve donanım aygıtlarını kullanma becerisi ve bilgisi, dijital medya içeriğini ve uygulamalarını eleştirel olarak anlama becerisi ve dijital teknoloji ile yaratma bilgi ve kapasitesi** yer almaktadır.

Teknoloji Okuryazarlığı

Dijital ve teknoloji okuryazarlığı kavramları tarihsel süreçte gerek tanım boyutunda gerek ise kavramsal açıdan kesişmektedir. Dijital okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığını ve bilgi okuryazarlığını birbiriyle etkileşim içinde olan kavramlar olarak görülmektedir. Ancak, teknoloji okuryazarı bireylerin dijital okuryazarı bireylerden farklılaştığı noktalar da vardır. Teknoloji okuryazarlığı bilim, eleştirel düşünme becerileri ve karar verme yönlerinden oluşan bir yetenek olarak yorumlanabilirken, dijital okuryazarlık daha çok dijital araçlar üzerinden süreçlerin gerçekleştirilmesi ve sorumlulukların yerine getirilmesi ya da dijital araçların yasal, etik ve ahlaki çerçevede kullanımı üzerinde durur. Teknoloji okuryazarlığı, insanların istek ve ihtiyaçlarını karşılama noktasında bilgi ve yöntemleri uygulamayı ve doğadaki değişimler karşısında sorumlulukları kavramayı içerirken, dijital okuryazarlıkta bireyler farklı dijital araçları kullanırken yasal, etik ve ahlaki kullanıma daha çok dikkat ederler.

Dijital okuryazarlığın kazanılmadan toplum yaşamına katılabilmenin ve 21. yüzyılda yaşamak için gerekli olan bilgi ve beceriyi elde etmenin mümkün olamayacağı belirtilmektedir. Dijitalleşme ile birlikte dijital okuryazarlık, adaptasyonu sağlamada önemli bir faktör olarak görülmektedir.